

gammal får du synas så länge du ser tillräckligt ung ut, har ungdomliga intressen och klarar dig själv. Lövgren menar att bilden av äldre med fördel kunde utvidgas för att inkludera en större mångfald.

Det sjätte och sista kapitlet heter ”*Ingen kille vill följa med en 68-årig tant hem*” och är skrivet av Therese Persson. Hon analyserar genus, sexualitet och ålder med hjälp av sex intervjuer med kvinnor i olika åldrar, från 9 till 77 år. Hon försöker förstå hur kvinnor i olika åldrar förhåller sig till sex och ålder. Ålder ges ofta betydelse utgående från jämförelser, och i samband med sexualitet värderas yngre som bättre och mer kvinnligt. Föreställningarna är ibland kontrasterande. Barndomen beskrivs som en tid där en aktiv sexualitet inte har någon plats, samtidigt som informanter kunde beskriva bland annat sexdebuten som skett under (senare delen av) barndomen. Också ålderdomen innehöll kontrasterande föreställningar om sexualitet, där både en bild av äldre som asexuella och en föreställning om att ålderdomen bör innehålla ett aktivt sexliv framkom. Jag tyckte också det var intressant hur sexualiteten kopplas ihop med fertilitet, och jag slogs av tanken av hur kvinnans roll som barnaföderska på sätt och vis kunde tänkas legitimera kvinnans sexlust. Intervjuerna bekräftade också föreställningar

om manlig och kvinnlig sexualitet där mannen framställs som aktiv medan kvinnlig sexualitet beskrivs som mottagande och passiv.

De enskilda texterna är alla bra och välskrivna och ger spännande inblickar i forskningsfältet om genus och ålder. Som antologi är den dock lite väl löst sammansatt, och sex kapitel räcker inte på långt när till för att behandla ett så brett tema. Jag hade också gärna läst mer om hur olika maktordningar som till exempel klass och ras samverkar med maktordningar kring kön och ålder. Både klass och ras nämns i korthet på några få ställen i boken, men någon större plats i analysen får de inte i ett enda kapitel. Kvinnan, flickan och tanten som konstrueras i boken är vit och i någon mån klasslös.

Trots detta är *Att konstruera en kvinna* en verkligt läsvärd antologi. Forskning om ålder och kön görs tillgänglig genom den välskrivna texten och analyser som är lätta att ta del av, utan att för den skull pruta på det vetenskapliga. En annan styrka är de många olika sorters berättande som ligger till grund för analyserna. Jag skulle rekommendera denna bok för alla som är intresserade av genus, ålder eller berättande i någon form.

Lina Metsämäki

Barnmorskor på 1700-talet

Boken *De frimodiga*¹ är skriven av Kirsi Vainio-Korhonen som är professor i Finlands historia vid Åbo universitet. I sin forskning har hon särskilt riktat in sig på kvinnor i 1700-talets Finland. I sina böcker lyfter hon fram kvinnor som aktivt har visat sig företagsamma och som har vågat visa sin självständighet men hon

behandlar också hur vardagen kunde se ut för kvinnor i gemen. I boken *De frimodiga* skriver hon om de i Stockholm utbildade barnmorskor som var verksamma i olika delar av Finland. Hon beskriver utbildningen, barnmorskearbetet samt de resurser som fanns tillhanda för en barnmorska under 1700-talet.

¹ Vainio-Korhonen, Kirsi: *De frimodiga, Barnmorskor, födande och kroppslighet på 1700-talet*. Svenska litteratursällskapet i Finland, Helsingfors 2016. 230 s.

Bokens titel täcker inte hela bokens innehåll. Bokens innehåll omfattar nämligen även andra områden än barnmorskeyrkets historia och kunde därför intressera en betydligt bredare läsarkrets. Både manliga och kvinnliga genusfrågor är centrala. I boken visar Vainio-Korhonen vilken betydelse utbildningen av barnmorskor hade för kvinnor i Finland. Under en lång tid var barnmorskeutbildningen den enda utbildning som kvinnor hade rätt att studera samtidigt som män saknade rätten att utbilda sig till barnmorska.

För att förklara kvinnans ställning som barnmorska har Vainio-Korhonen använt sig av jämförelser mellan mannens och kvinnans rättigheter och möjligheter till utbildning, arbete och lön. Hon redogör för hur barnmorskans betydelse och uppskattning i samhället kan mätas och menar att en utbildad barnmorska åtminstone lönemässigt skulle ha varit jämlik mannen. Förutom att assistera vid förlossningar behandlar författaren också barnmorskornas andra uppgifter och visar att de genom dessa uppgifter kunde uppnå en aktad ställning i samhället.

Trots att Vainio-Korhonen saknat tillgång till dagböcker och andra personliga källor har hon lyckats skapa detaljrika korta presentationer av ett urval barnmorskor som arbetade i 1700-talets Finland. De livsöden barnmorskorna i boken mött är ofta sådana som är upptecknade i samband med särskilt svåra arbetsuppgifter eller hennes egen död. Författaren berättar om hur åbobarnmorskan Maria Tomasdotter efter ett uppdrag promenerade hem i mörkret och därefter hittades drunknad i Aura å. Hon berättar

också om hur många av de blivande barnmorskorna lämnade sina barn hemma för att resa till Stockholm för att studera. Alla utdrag är inte lika dramatiska som de om Maria Tomasdotter, eller barnmorskan Beata Lenngren som flyttade från Ekenäs till Åbo eftersom orten tröttnade på hennes högmod. Vainio-Korhonen främsta källa gällande barnmorskorna och deras arbete i Finland har varit elevmatrikeln över barnmorskorna som är arkiverad i Stockholms stadsarkiv och databasen HisKi som finns tillgänglig vid Genealogiska Samfundet i Finland. Elevmatrikelmaterialet innehåller även kommentarer om barnmorskorna skrivna av undervisningspersonalen. Trots att man bör förhålla sig kritisk till kommentarerna är det underhållande att läsa om elever som ansågs vara ”något trög”, ”litet bondhögfärdig” eller ”fattig i förstånd”.

I och med att barnmorskeutbildningen var den första utbildningen som kvinnor i Finland fick tillgång till har Vainio-Korhonen haft ett intresse för hur utbildningen påverkade kvinnans identitet. Utbildningen medförde bland annat att barnmorskan kunde förtjäna sina egna pengar och hennes utlåtanden uppskattades och beaktades i domstolsbeslut. Som helhet var boken välskriven och välstrukturerad. De läsare som önskar komplettera bilden av hur vardagen tedde sig för olika kvinnor under 1700-talet bör även läsa andra böcker av Kirsi Vainio-Korhonen. Även om hon är historiker, anser jag som folklorist att boken var givande på många olika plan och att den kan intressera både män och kvinnor inom många discipliner.

Katja Puntti